

VIRGINIA WOOLF

**DIARI D'UNA
ESCRIPTORA**

Selecció a cura de Leonard Woolf

Traducció i epíleg de Dolors Udina

INQUIETS
de V I E N A

1918

Dilluns, 4 d'agost

Mentre no arriba el moment de comprar-me el quadern on anotar les meves impressions, primer sobre Christina Rosetti i després sobre Byron, valdrà més que les escrigui aquí. Per començar, després d'haver comprat una bona quantitat d'escrits de Leconte de Lisle, gairebé no em queden diners. Rosetti té la gran distinció d'haver nascut poeta, com sembla que ella sabia molt bé. Tanmateix, si hagués de fer de fiscal en un judici contra Déu, ella seria el primer testimoni que cridaria. Llegir-la es pura melangia. Primer es va abstenir de l'amor, que vol dir també de la vida; després es va abstenir de la poesia per respectar el que li semblava que li exigia la seva religió. Va tenir dos bons pretendents. El primer, no cal dir-ho, tenia les seves peculiaritats. Era un home de consciència. Ella només podia casar-se amb una mena determinada de cristià. Ell només va ser capaç de ser de la mena requerida durant uns quants mesos. Al final, es va fer catòlic romà, i això el va perdre. Encara pitjor va ser el cas del senyor Collins, un erudit realment meravellós, un home solitari i contemplatiu, ferm adorador de Rosetti, que mai no va acceptar que el fes passar per l'adreçador. Per aquest motiu, l'única possibilitat que tenia ella era fer-li visites afectuoses al seu allotjament, i així va ser fins al final de la seva vida. La seva poesia també va quedar anorreada. Es va dedicar a posar els salms en vers i va subordinar tota la poesia a les doctrines cristianes. Penso que, en conseqüència, va malbaratar fins a exhaurir-lo un gran talent original que només

necessitava llibertat per assolir una forma molt més bella que, per exemple, la de la senyora Browning. Tenia molta facilitat per escriure d'una manera que no costa de creure que era espontània i infantil, com passa normalment amb el talent autèntic que encara s'ha de desenvolupar. Té el do natural del cant. I pensa, també. Té imaginació. Soc prou profana per pensar que podria haver estat procaç i enginyosa. I, com a recompensa per tots els seus sacrificis, va morir aterrida i sense cap seguretat de salvació. Tot i així, haig de confessar que només he fullejat els seus poemes i no he pogut evitar anar directament als que ja coneixia.

Dimecres, 7 d'agost

El diari d'Asheham destil·la les meves observacions detallades de les flors, els núvols, els escarabats i el preu dels ous; i, com que estic sola, no tinc cap altre esdeveniment per registrar. La màxima tragèdia ha estat haver aixafat una eruga; la màxima commoció, la tornada ahir al vespre de Lewes de les minyones, carregades amb tots els llibres de guerra d'en L. i l'*English Review* per a mi, amb l'assaig de Brailsford sobre la Societat de Nacions, i *Felicitat* de Katherine Mansfield. Vaig deixar *Felicitat* sobre la taula i vaig exclamar: «Està acabada!». De fet, no sé si quedarà ningú que hi confiï com a dona o com a escriptora després d'un relat com aquest. Temo que hauré d'acceptar que la seva intel·ligència és una capa de terra molt i molt fina, de quatre dits de gruix, sobre roca molt estèril. Perquè *Felicitat* és prou llarg per haver-li donat l'oportunitat d'aprofundir una mica més. En canvi, s'accontenta amb una agudesesa superficial, i la idea en general és modesta, ordinària, no és la visió, per imperfecta que sigui, d'una ment interessant. A més a més, escriu malament. I la impressió que m'ha fet és la d'un ésser humà insensible i cruel. El tornaré a llegir; però no crec que canviï d'idea. Continuarà escrivint aquesta mena de coses, que la satisfan perfectament, tant a ella com a

en Murry. Ara em sento alleujada que no hagin vingut. ¿O potser és absurd inferir totes aquestes crítiques personals d'un simple relat?

En tot cas, vaig estar molt contenta de seguir amb el meu Byron. Si més no, té les virtuts masculines. De fet, em diverteix comprovar que puc imaginar-me fàcilment l'efecte que tenia sobre les dones, especialment sobre les dones més aviat estúpides i de poca cultura, incapaces d'enfrontar-s'hi. Moltes també devien tenir el desig de demanar-li explicacions. Des de petita (com diria Gertler, com si això demostrés que era una persona especialment notable), he tingut l'hàbit d'embeure'm de dades biogràfiques per construir-me una figura imaginària d'una persona a partir de totes les notícies que trobava que hi fessin referència. Quan tenia aquesta passió, el nom de Cowper, de Byron o de qui fos, semblava destacar en les pàgines més improbables. I llavors, de sobte, la figura es fa distant i passa a ser simplement un dels morts habituals. Estic molt impressionada per la mala qualitat de la poesia de B., fins i tot dels versos que Moore cita amb una admiració gairebé indescriptible. Com pot ser que pensin que el material d'aquest àlbum és la més pura expressió poètica de la passió? No és pas gaire més bona que la de L[etitia] E[lisabeth] L[andon] o d'Ella Wheeler Wilcox. I el van dissuadir de fer el que ell sabia fer, que era escriure sàtira. Va tornar de l'est amb sàtires (paròdies d'Horaci) i *Childe Harold* a la senalla. Estava convençut que *Childe Harold* era el millor poema que s'havia escrit mai, però ell, de jove, no havia cregut mai en la seva poesia; una demostració, en una persona tan dogmàtica i segura de si mateixa, que no en tenia el do. Wordsworth i Keats confien en el seu do més que en cap altra cosa. La personalitat de Byron tot sovint em recorda una mica Rupert Brooke, per bé que en la comparació hi surt perdent aquest darrer. En qualsevol cas, Byron tenia una força superba; les seves cartes ho demostren. En molts aspectes tenia una naturalesa molt deli-

cada, tot i que, com que ningú no es reia de la seva afectació per fer-l'hi abandonar, es va tornar més semblant a Horace Cole del que seria de desitjar. Només una dona se n'hauria pogut riure, però totes el veneraven massa. Encara no he arribat a Lady Byron, però suposo que, en comptes de riure-se'n, ella es limitava a desaprovar-lo. I, així, Byron es va convertir en un personatge byronià.

Divendres, 8 d'agost

En absència d'interès humà, que és el que ens proporciona pau i satisfacció, valdrà més que continuï amb Byron. Després d'haver dit que, un segle després, estic disposada a enamorar-me'n, suposo que el meu judici sobre *Don Juan* pot ser parcial. Diria que, dels poemes d'aquesta llargada, és el més llegible que s'ha escrit mai: una qualitat que es deu en part a la naturalesa agitada, aleatòria, elàstica i galopant del seu mètode, un mètode que és un descobriment en si mateix. És el que una cerca debades: una forma elàstica que admeti tot el que s'hi vulgui encabir. D'aquesta manera, Byron podia expressar el seu estat d'ànim i dir tot el que se li acudia. Com que no tenia el compromís de ser poètic, va poder esquivar el seu talent nociu per ser falsament romàntic i falsament imaginatiu. Quan és seriós, és sincer, i pot abordar el tema que vulgui. Escriu setze cantos sense haver-se d'animar amb cops d'esperó en cap moment. És evident que tenia aquella intel·ligència aguda i competent que el meu pare, Sir Leslie, hauria qualificat de naturalesa absolutament masculina. Jo sostinc que aquesta mena de llibres llicenciosos són molt més interessants que els llibres formals que respecten fidelment les il·lusions en tot moment. Amb tot, no sembla un exemple fàcil de seguir; i, certament, com en tot el que és lliure i espontani, només els més hàbils i madurs poden aconseguir-ho amb èxit. Però Byron estava ple d'idees, una qualitat que dona força al seu vers i que em porta a fer petites excursions al paisatge que m'envolta o a l'estança on em trobo en plena lectura.

I aquesta nit tindrà el plaer d'acabar-lo, encara que, tenint en compte que he gaudit de gairebé cadascuna de les estrofes, francament no veig per què ha de ser un plaer. Sempre   aix , però, tant si el llibre   bo com si   dolent. Maynard Keynes reconeixia que, quan llegeix un llibre, sempre posa el dit a les pàgines del final on comença la publicitat, per saber exactament quant li queda per llegir.